

Υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους εργασίας

Γενικές υποχρεώσεις εργαζομένων

ΚΑΘΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ έχει υποχρέωση να εφαρμόζει τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας και να φροντίζει, ανάλογα με τις δυνατότητές του, για την ασφάλεια και την υγεία του καθώς και για την ασφάλεια και την υγεία των άλλων ατόμων που επηρεάζονται από τις πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εργασία σύμφωνα με την εκπαίδευσή του και τις κατάλληλες οδηγίες του εργοδότη του.

Για την πραγματοποίηση αυτών των στόχων, οι εργαζόμενοι οφείλουν ειδικότερα, σύμφωνα με την εκπαίδευσή τους και τις κατάλληλες οδηγίες του εργοδότη τους:

■ **Να χρησιμοποιούν σωστά τις μηχανές, τις συσκευές, τα εργαλεία, τις επικίνδυνες ουσίες, τα μεταφορικά και άλλα μέσα.**

■ **Να χρησιμοποιούν σωστά τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό που τίθεται στη διάθεσή τους και μετά τη χρήση να τον τακτοποιούν στη θέση του.**

■ **Να μη θέτουν εκτός λειτουργίας, αλλάζουν ή μετατοπίζουν αυθαίρετα τους μηχανισμούς ασφαλείας των μηχανών, εργαλείων, συσκευών, εγκαταστάσεων και κτιρίων και να χρησιμοποιούν σωστά αυτούς τους μηχανισμούς ασφαλείας.**

■ **Να αναφέρουν άμεσα στον εργοδότη ή και σε όσους ασκούν αρμοδιότητες ΤΑ και ΓΕ όλες τις καταστάσεις που μπορεί να θεωρηθούν εύλογα ότι παρουσιάζουν άμεσο και σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία, καθώς και κάθε έλλειψη που διαπιστώνεται στα συστήματα προστασίας.**

■ **Να συντρέχουν τον εργοδότη και όσους ασκούν αρμοδιότητες ΤΑ και ΓΕ, όσο καιρό χρειαστεί, ώστε να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση όλων των καθηκόντων ή απαιτήσεων, που επιβάλλονται από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία.**

■ **Να συντρέχουν τον εργοδότη και όσους ασκούν αρμοδιότητες ΤΑ και ΓΕ, όσο καιρό χρειαστεί, ώστε ο εργοδότης να μπορεί να εγγυηθεί ότι το περιβάλλον και οι συνθήκες εργασίας είναι ασφαλείς και χωρίς κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία εντός του πεδίου δραστηριότητάς τους.**

■ **Να παρακολουθούν τα σχετικά σεμινάρια ή άλλα επιμορφωτικά προγράμματα σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας.**

Νομοθετικό πλαίσιο για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων

Σύμφωνα με το ΚΕΦ. Γ', Άρθρο 7 του Π.Δ. 17/96, ο εργοδότης υποχρεούται να εξασφαλίζει την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και να λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και την ασφάλεια των τρίτων.

Οι γενικές αρχές πρόληψης της οποίας οφείλει να ακολουθεί είναι οι εξής:

- 1 Αποφυγή των κινδύνων.
- 2 Εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν.
- 3 Προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο.
- 4 Αντικατάσταση του επικίνδυνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο.
- 5 Προγραμματισμός της πρόληψης - προτεραιότητα στη λήψη μέτρων ομαδικής προστασίας.
- 6 Καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους.

- 7 Προσαρμογή στις τεχνικές εξελίξεις.
- 8 Παροχή των κατάλληλων οδηγιών στους εργαζομένους.

Βάσει των ανωτέρω αρχών πρόληψης, ο εργοδότης υποχρεούται:

■ **Να λαμβάνει** τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων.

■ **Να καταρτίζει** πρόγραμμα πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων και να επιδιώκει τη βελτίωση των υφισταμένων καταστάσεων.

■ **Να εφαρμόζει** τις υποδείξεις των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και να διευκολύνει το έργο τους μέσα στην επιχείρηση κατά τους ελέγχους.

■ **Να επιβλέπει** την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγιει-

νής και ασφάλειας της εργασίας.

■ **Να ενημερώνει** τους εργαζομένους για τους επαγγελματικούς κινδύνους που υπάρχουν στην εργασία τους.

■ **Να εξασφαλίζει** τη συντήρηση και την παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων.

■ **Να διευκολύνει** την επιμόρφωση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους. ■

ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ σε επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από πενήντα (50) άτομα έχουν δικαίωμα να συνιστούν Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, αποτελούμενη από εκλεγμένους αντιπροσώπους τους στην επιχείρηση.

Σε επιχειρήσεις που απασχολούν από είκοσι (20) έως πενήντα (50) άτομα ορίζεται εκλεγμένος αντιπρόσωπος των εργαζομένων για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας στην επιχείρηση. Παραρτήματα, υποκαταστήματα, χωριστές εγκαταστάσεις ή αυτοτελείς εκμεταλλεύσεις, εξαρτημένες από την κύρια επιχείρηση

θεωρούνται αυτοτελείς επιχειρήσεις για την εφαρμογή του κεφαλαίου αυτού, εφόσον η απόσταση μεταξύ τους ή από την κύρια επιχείρηση δικαιολογεί τη λειτουργία ιδιαίτερης ΕΥΑΕ ή τον ορισμό ιδιαίτερου αντιπροσώπου, κατά την απόφαση του επιθεωρητή Εργασίας στον οποίο μπορεί να προσφύγει κάθε μέρος σε περίπτωση διαφωνίας.

Κατά της απόφασης του επιθεωρητή Εργασίας επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του κατά τόπο αρμόδιου ερηνοδίκη κατά τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας περί εργατικών διαφορών. ■

Υποχρέωση απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας της επιχείρησης

1 **Στις επιχειρήσεις** που απασχολούν κατά ετήσιο μέσο όρο πάνω από πενήντα (50) εργαζομένους, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας.

2 **Παραρτήματα, υποκαταστήματα, χωριστές εγκαταστάσεις ή αυτοτελείς εκμεταλλεύσεις, εξαρτημένες από την κύρια επιχείρηση, θεωρούνται αυτοτελείς επιχειρήσεις** για την εφαρμογή του κεφαλαίου αυτού, εφόσον απέχουν μεταξύ τους ή από την κύρια επιχείρηση τόσο ώστε να δυσχεραίνεται το έργο του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας, κατά την απόφαση του επιθεωρητή Εργασίας στον οποίο μπορεί να προσφύγει κάθε μέρος σε περίπτωση διαφω-

νίας. Κατά της απόφασης του επιθεωρητή εργασίας επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του κατά τόπο αρμόδιου ερηνοδίκη κατά τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας περί εργατικών διαφορών.

3 **Ο εργοδότης** έχει υποχρέωση, πριν από την επιλογή του τεχνικού ασφάλειας ή του γιατρού εργασίας, να γνωστοποιεί στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα τους καθώς και την τυχόν απασχόλησή τους σε άλλη επιχείρηση, τα στοιχεία για το είδος και την οργάνωση της επιχείρησης, τον αριθμό των εργαζομένων και λοιπές συναφείς πληροφορίες.

4 **Η σύμβαση πρόσληψης** του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργα-

σίας γίνεται εγγράφως και αντίγραφο της κοινοποιείται από τον εργοδότη στην τοπική επιθεώρηση εργασίας.

5 **Ο εργοδότης, για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας, θέτει στη διάθεσή τους το αναγκαίο βοηθητικό προσωπικό, χώρους, εγκαταστάσεις, συσκευές και γενικά τα απαραίτητα μέσα και βαρύνεται με όλες τις σχετικές δαπάνες.**

6 **Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να διευκολύνει τον τεχνικό ασφάλειας και το γιατρό εργασίας για την παρακολούθηση μαθημάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης. ■**

Ασφάλεια και υγεία νέων στην εργασία

ΟΙ ΝΕΟΙ, οι οποίοι είτε εργάζονται είτε βρίσκονται σε χώρο εργασίας, επιχείρηση ή εγκατάσταση όπου διεξάγεται εργασία ή όπου μηχανήματα ευρίσκονται σε κίνηση ή λειτουργία, είναι εκτεθειμένοι σε ιδιαίτερους κινδύνους για τη ζωή, την αρτιμείλεια, την υγεία και την ανάπτυξή τους.

Διευκρινίζεται ότι νέος σημαίνει κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών που έχει σύμβαση εργασίας ή σχέση εργασίας οριζόμενη από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Επίσης, οποιοσδήποτε νέος εργοδοτείται ως μαθητευόμενος τότε αυτός θεωρείται ως εργοδοτούμενος.

Η ανάθεση καθηκόντων στους νέους πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τις φυσικές τους ικανότητες, την περιέργεια και το ριψοκίνδυνο της ηλικίας.

Κάθε εργοδότης, ο οποίος απασχολεί νεαρό πρόσωπο οφείλει να διασφαλίζει τις κατάλληλες συνθήκες εργασίας.

Οι συνθήκες αυτές πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στην ηλικία των νέων έτσι ώστε να προστατεύονται από την οικονομική εκμετάλλευση και από κάθε είδος εργασίας που ενδέχεται να βλάψει την ασφάλεια, την υγεία ή τη φυσική, την ψυχολογική, την ηθική ή την κοινωνική τους ανάπτυξη ή ακόμα να θέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευσή τους.

Οι πιο πάνω κανονισμοί δεν εφαρμόζονται για περιστασιακή ή σύντομη διάρκειας απασχόληση, η οποία δεν βλάπτει, δεν ζημιώνει και δεν είναι επικίνδυνη για τους εφήβους που απασχολούνται σε οικογενειακή επιχείρηση.

Για κάθε δραστηριότητα στην οποία δραστηριοποιούνται νέοι ο εργοδότης οφείλει να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των κινδύνων στους οποίους μπορεί να εκτεθούν οι νέοι και οι οποίοι συνδέονται με την εργασία τους. Στην εκτίμηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνονται και οι ειδικοί κίνδυνοι που διατρέχουν η ασφάλεια, η υγεία και η ανάπτυξη των νέων. Οι κίνδυνοι αυτοί αναφέρονται στο Παράρτημα Ι των πιο πάνω Κανονισμών.

Για την καλύτερη προστασία των νέων κατά την εργασία τους απαγορεύεται πλήρως η εργοδοτική τους σε ένα σύνολο διαδικασιών που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΙ των πιο πάνω Κανονισμών.

Με βάση την πιο πάνω γραπτή εκτίμηση των κινδύνων ο εργοδότης οφείλει να καθορίζει τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν και αν απαιτείται τα μέσα προστασίας που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να διασφαλίζονται η ασφάλεια και η υγεία των νέων στην εργασία. Επίσης, στην εκτίμηση των κινδύνων θα πρέπει να καθορίζονται, μεταξύ άλλων, η

φύση, ο βαθμός και η διάρκεια της έκθεσης στους φυσικούς, βιολογικούς ή χημικούς παράγοντες, όπως αυτοί καθορίζονται στο Παράρτημα Ι των πιο πάνω Κανονισμών, καθώς και ο βαθμός κατάρτισης και πληροφόρησης των νέων για τους κινδύνους που πιθανώς να αντιμετωπίσουν κατά την εκτέλεση της εργασίας τους.

Οι νέοι πρέπει να εκπαιδεύονται από τον εργοδότη τους σε ασφαλείς τρόπους εκτέλεσης της εργασίας που τους ανατίθεται και για ένα χρονικό διάστημα, το οποίο εξαρτάται από την εργασία που αναλαμβάνουν, πρέπει να βρίσκονται κάτω από την καθοδήγηση και επίβλεψη κατάλληλου εκπαιδευμένου προσώπου.

Η πιο πάνω εκτίμηση θα πρέπει να ετοιμάζεται από τον εργοδότη προτού οι νέοι αρχίσουν την εργασία τους. Σε περίπτωση όπου νέος θα απασχοληθεί σε δραστηριότητα πολιτιστικής, καλλιτεχνικής, αθλητικής ή διαφημιστικής φύσεως, τότε η εκτίμηση αυτή θα πρέπει να υποβάλλεται στο Τμήμα Εργασίας μαζί με την αίτηση για έκδοση άδειας απασχόλησης παιδιού, η οποία απαιτείται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Αρθρου 7 των περί Προστασίας των Νέων κατά την απασχόληση Νόμων του 2001 και του 2012. ■

Πηγή: www.mlsi.gov.cy

Βλαπτικοί παράγοντες στο εργασιακό περιβάλλον

ΣΥΜΦΩΝΑ με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας 5.000 άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους κάθε μέρα, από ασθένειες σχετικές με την εργασία τους. Το 2012, έχουν καταγραφεί σε όλη την Ευρώπη 160 χιλιάδες περιπτώσεις επαγγελματικών ασθενειών.

Επαγγελματική ασθένεια χαρακτηρίζεται αυτή που οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στο εργασιακό περιβάλλον.

Είναι συνεπώς αναγκαία και επιτακτική η εκτίμηση και ποσοτικοποίηση του κινδύνου στον οποίο εκτίθενται οι εργαζόμενοι ανά θέση και είδος εργασίας. Η ποσοτικοποίηση του κινδύνου επιτυγχάνεται με τη διεξαγωγή κατάλληλων μετρήσεων με σκοπό τον προσδιορισμό των σχετικών ανά εργασία βλαπτικών παραγόντων.

Πιο συγκεκριμένα οι μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων σε εργασιακούς χώρους περιλαμβάνουν:

- **Φυσικούς παράγοντες** (θόρυβος, θερμοκρασία, υγρασία, φωτισμός κ.ά.).
- **Χημικούς παράγοντες** (οξεία, βαρέα μέταλλα, πτηνικές οργανικές ενώσεις, σωματίδια κ.ά.).
- **Βιολογικούς παράγοντες** (ολι-

κό μικροβιακό φορτίο, Legionella spp. κ.ά.).

Οι μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων αποτελούν βασικό εργαλείο της Μελέτης Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου.

Πρέπει να πραγματοποιούνται από εξειδικευμένες εταιρίες παροχής υπηρεσιών και να επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο ή πιο τακτικά αναλόγως με τα αποτελέσματα της αρχικής διερεύνησης.

Η αξιοπιστία και η ποιότητα των αποτελεσμάτων των μετρήσεων διασφαλίζονται με:

- **τη χρήση εξειδικευμένου και βαθμονομημένου εξοπλισμού μετρήσεων**
 - **την εφαρμογή πρότυπων μεθόδων δειγματοληψίας και ανάλυσης που εκδίδουν οι Διεθνείς Οργανισμοί (ISO, EN, NIOSH κ.ά.)**
 - **τη διεξαγωγή των αναλύσεων από διαπιστευμένο κατά EN ISO/IEC 17025:2005 εργαστήριο.**
- Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων πραγματοποιείται από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με βάση:
- **τις οριακές τιμές έκθεσης που αναφέρονται στην κείμενη Εθνική ή Ευρωπαϊκή Νομοθεσία και**
 - **τα αποτελέσματα της επιτόπι-**

ας διερεύνησης του χώρου.

Εν συνεχεία, ανάλογα με το αποτέλεσμα προτείνεται και η λήψη των απαιτούμενων μέτρων προστασίας και πρόληψης.

Οι εργοδότες, από τη μια, οφείλουν να διασφαλίζουν μέσω της συστηματικής παρακολούθησης ότι η έκθεση των εργαζομένων τους δεν υπερβαίνει τα εθνικά όρια και οι εργαζόμενοι από την άλλη οφείλουν να ακολουθούν τις οδηγίες ασφαλούς εργασίας και να χρησιμοποιούν τα κατάλληλα Μέσα Ατομικής Προστασίας που τους έχουν παρασχεθεί.

Στην εποχή μας που το παραμικρό κόστος αξιολογείται διεξοδικά, είναι προφανές ότι η πρόληψη ισοδυναμεί με ουσιαστική εξοικονόμηση σημαντικών ποσών για τις εταιρίες από ενδεχόμενες χαμένες εργατοώρες, νοσήλια ή αποζημιώσεις στους εργαζομένους.

Οι ποιοτικές υπηρεσίες υγείας και ασφάλειας στην εργασία συμπεριφέρουν όλους. ■

Τσουκαλάς Αντώνης
Μηχανολόγος-Μηχανικός MSc,
Envirometrics ΕΠΕ
Σιδέρη Βασιλική
Μηχανικός Περιβάλλοντος MSc,
Envirometrics ΕΠΕ

Η ENVIROMETRICS ΕΠΕ (www.envirometrics.gr) είναι αδειοδοτημένη Εξωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ) από το υπουργείο Εργασίας παρέχοντας υψηλής ποιότητας υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας σε όλη την Ελλάδα. Παράλληλα, αναλαμβάνει την εκπόνηση Μελετών Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου, Μελετών Εκτίμησης Κινδύνου από εκρηκτικές ατμόσφαιρες, Σχεδίων και Φακέλων Ασφάλειας και Υγείας για τα τεχνικά έργα.

Εξειδικεύεται στη διεξαγωγή μετρήσεων στο εργασιακό περιβάλλον και είναι διαπιστευμένο, από το ΕΣΥΔ ΑΕ, κατά ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17025:2005 εργαστήριο για δειγματοληψίες και δοκιμές στα αερία εκπομπών σταθερών πηγών και στον ατμοσφαιρικό αέρα. ■

ΠΑΣΥΜΕΠ ΕΞΥΠΠ

Ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ Σύνδεσμος των ΕΞΥΠΠ (Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης) ιδρύθηκε το 2003 με ιδρυτικά μέλη τις ΕΞΥΠΠ που είχαν τότε αδειοδοτηθεί από το Υπουργείο Εργασίας.

Στα χρόνια αυτά με παρεμβάσεις στο Υπουργείο και σε αρμόδιους φορείς, κατόρθωσε να προάγει το διάλογο για την Υγιεινή και Ασφάλεια, ενώ τα μέλη του με την καθημερινή παροχή υπηρεσιών Τεχνικού Ασφάλειας (ΤΑ) και Ιατρού Εργασίας (ΙΕ) λειτουργούν προς όφελος εργοδοτών και εργαζομένων, βελτιώνοντας τα επίπεδα ασφάλειας και υγείας στις επιχειρήσεις όλων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και κατηγορίας επικινδυνότητας. Το Π.Δ. 95/99 αναφέρει τους όρους ίδρυσης και λειτουργίας των ΕΞΥΠΠ και τον τρόπο παροχής των υπηρεσιών του.

Οι ΕΞΥΠΠ έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από το Υπουργείο Εργασίας και διαθέτουν ειδικό εξοπλισμό και όργανα μετρήσεων, απαραίτητα για την εκπόνηση μελετών, όπως απαιτεί η νομοθεσία. Παράλληλα το στελεχιακό δυναμικό τους καθοδηγείται και ελέγχεται από τους Ειδικούς Επιστημονικούς Υπευθύνους για την ασφάλεια και την υγεία διασφαλίζοντας υψηλό επίπεδο υπηρεσιών.

Η πολυετής λειτουργία και εμπειρία των ΕΞΥΠΠ με τα ικανά στελέχη τους, δίνουν τη δυνατότητα κάλυψης των αναγκών πολύ μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων πανελλαδικά, με

αμεσότητα, ποιότητα και αξιοπιστία. Τα στελέχη των ΕΞΥΠΠ είναι σύμβουλοι των εργοδοτών και των εργαζομένων, τους εκπαιδεύουν σε θέματα ασφάλειας και υγείας και συμβάλλουν στην προσπάθεια όλων για την πρόληψη και μείωση των εργατικών ατυχημάτων και ασθενειών. Στις επιχειρήσεις όπου απασχολείται έστω και ένας (1) εργαζόμενος, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες Τεχνικού Ασφάλειας (Ν. 3850/2010).

Κατά το διάστημα από τον Σεπτέμβριο έως τον Νοέμβριο, οι επιχειρήσεις οφείλουν να καταθέσουν καταστάσεις προσωπικού στην Επιθεώρηση Εργασίας, οπότε οφείλουν να έχουν ήδη ορίσει και Τεχνικό Ασφάλειας ή/και Ιατρό Εργασίας. Εάν δεν έχουν κάνει αυτόν τον ορισμό, δεν έχουν τη δυνατότητα να καταθέσουν, μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος, τις σχετικές καταστάσεις. Σημειώνεται ότι πρέπει να συμπληρώσουν τον ΑΡ. ΠΡΩΤ. του Τεχνικού Ασφάλειας και του Ιατρού Εργασίας, και το πρόγραμμα επισκέψεων έχοντας θεωρήσει στα ΚΕΠΕΚ όλα τα νομιμοποιητικά έγγραφα. Η ΠΑΣΥΜΕΠ ενημερώνει τους εργοδότες να ελέγχουν την επάρκεια των γνώσεων του ΤΑ/ΙΕ και την τήρηση των προγραμμάτων των επισκέψεων τους, όταν τους αναθέτουν τα σχετικά καθήκοντα στις επιχειρήσεις τους, προς αποφυγή επιβολής προστίμων από τις αρμόδιες τοπικές Επιθεωρήσεις Εργασίας (ΚΕΠΕΚ).

Email: info@pasymep.gr

Σχεδιασμός χώρων εργασίας

■ **Η μελέτη των χώρων εργασίας** πρέπει να αποβλέπει στη δημιουργία ασφαλών και υγιεινού περιβάλλοντος και ακώλυτης ροής της εργασίας. Οι διαστάσεις των χώρων εργασίας πρέπει να είναι ανάλογες με το είδος της παραγωγικής διαδικασίας και τον αριθμό των εργαζομένων.

■ **Σε κάθε θέση εργασίας** πρέπει να υπολογίζεται ελεύθερη επιφάνεια ώστε ο εργαζόμενος να μπορεί να κινείται ανεμπόδιστα κατά την εκτέλεση της εργασίας του.

■ **Σε θέσεις εργασίας** με αυξημένο κίνδυνο ατυχήματος, που δεν εποπτεύονται και που βρίσκονται έξω από το οπτικό ή το ακουστικό πεδίο των υπόλοιπων θέσεων εργασίας, κατά την κρίση του τεχνικού ασφάλειας, πρέπει να υπάρχουν συστήματα με τα οποία, σε περίπτωση κινδύνου, να μπορούν να ειδοποιηθούν πρόσωπα για παροχή βοήθειας.

■ **Χώροι εργασίας**, που δεν είναι κλειστοί από κάθε πλευρά, επιτρέπεται μόνο εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για λόγους λειτουργίας ή παραγωγής. Το ίδιο ισχύει και για χώρους εργασίας, όπου οι θύρες οδηγούν άμεσα στην ύπαιθρο και παραμένουν συνέχεια ανοικτές.

Οι θέσεις εργασίας των μη ολόπλευρα κλειστών χώρων εργασίας ή εκείνων που παραμένουν συνέχεια ανοικτοί διευθετούνται έτσι, ώστε οι εργαζόμενοι να προφυλάσσονται από τις καιρικές συνθήκες.

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του υπουργού Εργασίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, ορίζονται:

■ **Το ελάχιστο ύψος των χώρων εργασίας**, σε συνάρτηση με την επιφάνειά τους, ο ελάχιστος απαιτούμενος όγκος κατά εργαζόμενο και εργασία, η ελάχιστη ελεύθερη επιφάνεια κίνησης στη θέση εργασίας ή γύρω από αυτή, καθώς και ο απαιτούμενος εξοπλισμός και εφοδιασμός των χώρων εργασίας για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού.

■ **Οι απαιτούμενοι χώροι υγιεινής**, ενδιάμεσης και παροχικής ιατρικών υπηρεσιών,

■ **Οι κατασκευαστικές απαιτήσεις** των διαφόρων στοιχείων των κτιριακών εγκαταστάσεων, ώστε να αποτρέπεται ο επαγγελματικός κίνδυνος που προέρχεται από αυτές.

Ποιες είναι οι αρμοδιότητες του τεχνικού ασφάλειας;

ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ του τεχνικού ασφάλειας περιγράφονται με τις διατάξεις του άρθρου 14 του κώδικα νόμων για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3850/2010. Οι αρμοδιότητες αυτές είναι συμβουλευτικές προς τον εργοδότη. Συγκεκριμένα:

1 Ο τεχνικός ασφάλειας παρέχει στον εργοδότη υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Τις γραπτές υποδείξεις καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο της επιχείρησης, το οποίο σελιδομετρείται και θεωρείται από την επιθεώρηση εργασίας. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σ' αυτό το βιβλίο.

2 Ειδικότερα ο τεχνικός ασφάλειας:
■ Συμβουλεύει σε θέματα σχεδιασμού, προγραμματισμού, κατασκευής και συντήρησης των

εγκαταστάσεων, εισαγωγής νέων παραγωγικών διαδικασιών, προμήθειας μέσων και εξοπλισμού, επιλογής και ελέγχου της αποτελεσματικότητας των ατομικών μέσων προστασίας καθώς και διαμόρφωσης και διευθέτησης των θέσεων και του περιβάλλοντος εργασίας και γενικά της οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας.

■ Ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων, πριν από τη λειτουργία τους καθώς και των παραγωγικών διαδικασιών και μεθόδων εργασίας πριν από την εφαρμογή τους και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων υγείας και ασφάλειας της εργασίας και πρόληψης των ατυχημάτων, ενημερώνοντας σχετικά τους αρμόδιους προϊστάμενους των τμημάτων ή τη διεύθυνση της επιχείρησης.

3 Για την επίβλεψη των συνθηκών εργασίας ο τεχνικός ασφάλειας έχει υποχρέωση:

■ Να επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας από πλευράς υγείας και ασφάλειας της εργασίας, να αναφέρει στον εργοδότη

τι οποιαδήποτε παράλειψη των μέτρων υγείας και ασφάλειας, να προτείνει μέτρα αντιμετώπισης της και να επιβλέπει την εφαρμογή τους.

■ Να επιβλέπει την ορθή χρήση των ατομικών μέσων προστασίας.

■ Να ερευνά τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων, να αναλύει τα αποτελέσματα των ερευνών, να τα αξιολογεί και να προτείνει μέτρα αποτροπής παρόμοιων ατυχημάτων.

■ Να εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού για τη διαπίστωση ετοιμότητας προς αντιμετώπιση ατυχημάτων.

4 Για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση ο τεχνικός ασφάλειας έχει υποχρέωση:

■ Να μεριμνά ώστε οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση να τηρούν τους κανόνες υγείας και ασφάλειας της εργασίας και να τους ενημερώνει και καθοδηγεί για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου που συνεπάγεται η εργασία τους.

■ Να συμμετέχει στην κατάρτιση και εφαρμογή των προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας.

5 Η άσκηση του έργου του τεχνικού ασφάλειας δεν αποκλείει την ανάθεση σε αυτόν από τον εργοδότη και άλλων καθηκόντων πέραν του ελάχιστου ορίου ωρών απασχόλησης ως τεχνικού ασφάλειας.

6 Ο τεχνικός ασφάλειας έχει κατά την άσκηση του έργου του ηθική ανεξαρτησία απέναντι στον εργοδότη και στους εργαζομένους. Τυχόν διαφωνία του με τον εργοδότη, για θέματα της αρμοδιότητάς του, δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο καταγγελίας της σύμβασής του. Σε κάθε περίπτωση η απόλυση του τεχνικού ασφάλειας πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

7 Ο τεχνικός ασφάλειας έχει υποχρέωση να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο.

Η αναβάθμισή της Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας είναι επιτακτική

ΓΙΑ ΝΑ ΓΙΝΕΙ η ποιοτική αναβάθμιση του θεσμού Υγείας & Ασφάλειας της Εργασίας (ΑΥΕ) πρέπει πρώτα να εξετασθεί η σημερινή κατάσταση.

Διαπιστώσεις:

■ **Το 80%** των εργαζομένων απασχολούνται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

■ **Υπηρεσίες του Τεχνικού Ασφάλειας (Τ/Α)** στις επιχειρήσεις αυτές μπορεί να τις παρέχει και ο εργοδότης, αφού περάσει ένα σεμινάριο, μια μόνο φορά και χρίζεται διά βίου (Τ/Α).

■ **Τεχνικός Ασφάλειας** μπορεί να γίνει κάθε μηχανικός έστω και αν ποτέ δεν δίδαχθηκε ή δεν είχε σχέση με τη δραστηριότητα.

Επιχειρήσεις που διακόπτουν την παροχή υπηρεσιών Α/Υ στους εργαζομένους τους, που κάνουν ψευδή δήλωση Τ/Α στην κατάσταση εργαζομένων, που αλλάζουν Τ/Α ή Ι.Ε. διότι έχουν βρει κάποιον άλλον που τους κάνει τα χατίρια, πάρολο που γνωστοποιούνται στα ΚΕΠΕΚ, μένουν στο απυρόβλητο. Άρα για ποια εφαρμογή Ασφάλειας Υγιεινής Εργασίας μιλάμε όταν αυτή δεν φτάνει στον τελικό αποδέκτη,

τον εργαζόμενο, χωρίς να θέλω να υποβαθμίσω τις προσπάθειες, αλλά να τονίσω το ελλείπες αποτέλεσμα.

Προτάσεις:

■ **Δημιουργία** Μητρώου Τεχνικών Ασφάλειας, με επιστημονικά κριτήρια εγγραφής σε αυτό.

■ **Για τους εργοδότες** Τ/Α να γίνεται μία φορά ανά έτος έλεγχος του συστήματος (ΑΥΕ), από (Τ/Α) επικαιροποίηση της Μελέτης Επικινδυνότητας και παράδοση γραπτών υποδείξεων.

■ **Να γίνεται** έλεγχος μέσω του ενοποιημένου πληροφορικού συστήματος συνεργασίας ΣΕΠΕ ΙΚΑ, ΕΤΑΜ για την αληθινή δήλωση Τ/Α στην κατάσταση εργαζομένων.

Αποτελέσματα: Θα είναι εντυπωσιακά στη μείωση της δημόσιας δαπάνης στην Υγεία, τη σωματική - ψυχική υγεία των εργαζομένων, την απόδοσή τους, και την έξωθεν καλή μαρτυρία της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης. ■

Πηγή: Χατζηδημητράκης Παν. Γεν. Γραμ. Συλλόγου Τεχνικών Ασφάλειας Ελλάδος.

Εργατικό ατύχημα...

ΟΡΙΖΕΤΑΙ: κάθε βίαιο συμβάν σε εργαζόμενο που συμβαίνει κατά την εκτέλεση της εργασίας του ή εξ αφορμής αυτής και κάθε ατύχημα που συμβαίνει καθ' οδόν προς την εργασία ή κατά την επιστροφή από την εργασία στο σπίτι.

Μια ώρα πριν από την εργασία και μια ώρα μετά την εργασία, αν συμβεί οποιοδήποτε συμβάν σε εργαζόμενο - είτε τροχαίο είτε πτώση - αυτό θεωρείται εργατικό, εφόσον ο τόπος του συμβάντος είναι στην κατεύθυνση του σπιτιού του ή της δουλειάς του, δεδομένου ότι ο εργαζόμενος έκανε το συγκεκριμένο δρομολόγιο όχι επειδή το ήθελε αυτός αλλά εξαιτίας της εργασίας του, όπως αναφέρεται και στον ορισμό του εργατικού ατυχήματος. Σε περίπτωση που το ατύχημα προέρχεται από κάποιο τροχαίο συμβάν, θεωρείται εργατικό, αλλά την έρευνα του συμβάντος

τη διενεργεί η τροχαία και ερευνάται αν ο παθών πήγαινε στο σπίτι του ή στην εργασία του από τον συντομότερο δρόμο. Σε περίπτωση εργατικού θα πρέπει αυτό να αναγγελθεί στην Τεχνική Επιθεώρηση Εργασίας εντός 24 ωρών, στις Αστυνομικές Αρχές και στον αντίστοιχο ασφαλιστικό φορέα του εργαζομένου. Τα σοβαρά ατυχήματα πρέπει να αναγγέλλονται άμεσα. Μετά την αναγγελία του εργατικού ατυχήματος γίνεται έρευνα από Τεχνικό Επιθεωρητή Εργασίας για τα αίτια του ατυχήματος και τη σύνταξη έκθεσης αυτοψίας η οποία αποτελεί μέρος του προανακριτικού υλικού.